

Цър. вѣстникъ

излиза всѣка седмица
приложението четири
въ годината

11 Варна

Църковно-вѣстникъ
всѣко съ
приложението свещ.
статья 10 лева, а
за странство 12 лева.

Единъ брой 15 ст.

ЦЪРКОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

Абонментътъ е
всѣкога прѣВсичко
вѣст
деЗа о
за прѣ
на редъ
за всѣко
реки поНеплатени писма не се
приематъ — ржкописи
за седмичното издание
не се повърщатъ

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Единството на църквата и печата. — *Д. Мишевъ.*
2. Книга за българскитѣ пастири и наставници. —
Ст. Михайловски.
3. Една истина и единъ дългъ по църковното единство. —
Свещ. Д-ръ Ст. Цанковъ.
4. Изопаченъ текстъ на официално писмо. — *Отъ кан-*
целарията на Св. Синодъ.
5. Екскурзията на софийскитѣ семинаристи до Бачков-
- ския манастиръ. — *Д. Ласковъ.*
6. Църковното единство въ печата. —
7. Н. Блаженство екзарха и църковното единство.
8. Синодни разпоредби и окръжни.
9. Църковно-обществена лѣтопись.
10. Обявления.

Единството на цър-

квата и печата.

Между двата Синода, тоя въ царството и тоя въ Цариградъ, се размѣниха мисли, какъ да се стабилизира единството на Българската църква. Тия мисли имаха за основа екзархийския уставъ и за канава единъ протоколъ отъ 1908 г., въ който сж начертани връзкитѣ на църковното единство. Този протоколъ носи подписитѣ на двама архиереи отъ царството и на трима отъ вилаетитѣ. Видоизмѣнени отгослѣ отъ синоднитѣ архиереи при Екзархията, начертанията, пунктирани въ 11 положения, се изпратиха въ нова редакция въ София. Съ тия контръ-положения се занимава св. Синодъ. Мнѣнието си по всѣко отъ тѣхъ мотивира надлежно и съ обстойно писмо изпрати направо на Н. Блаженство екзарха. Неговитѣ „положения“, изложени въ това писмо, както и „положенията“ на синоднитѣ архиереи въ Цариградъ, се знаятъ.

Истина, по нѣкои точки двата Синода, или двѣтъ половини на Синода, се различаватъ въ схващанията и прилагането на нѣкои начала. Тия различия, които не могатъ да се отрекатъ, свѣдочатъ повече за усилия да се стабилизира единството, отколко да се раздѣли църквата. Единството е гарантирано отъ 39 чл. на конституцията. Така сж гледали и така гледатъ на важния въпросъ за църковното единство синоднитѣ архиереи отъ двѣтъ половини на Синода. Тѣхното желание е да се закрѣпи и стабилизира това единство. И ако еднитѣ го дирятъ въ участие на архиереитѣ, на клира и на народа въ избора на екзарха и въ управата на църквата така, както това е начертано въ екзархийския уставъ отъ устроителитѣ на Българската църква въ 1871

год., а другитѣ, напротивъ, искатъ да се изключи народътъ и клирътъ отъ участие въ тоя изборъ, сжщо и архиереитѣ отъ царството, поради политически прѣчки, да делегиратъ на събратията си въ Турция повѣрително съ писмо своето право да избиратъ, това още не доказва, че въпросътъ по тая точка е окончателно рѣшенъ. Ето защо трѣбва съ съжаление да се забѣлѣжи, че сж несправедливи, неоправдани и прибързани епитетитѣ, които извѣстни вѣстници дадоха на синоднитѣ иерарси отъ царството. Защото въ 4-то си положения тѣ казватъ, че, за да може Екзархътъ да е прѣдседател на св. Синодъ въ царството, въ неговия изборъ непрѣменно трѣбва да взематъ участие както архиереитѣ, *тѣй и законнитѣ прѣдставители на клира и на народа отъ църквата въ царството, съгласно чл. 2 отъ екзархийския уставъ* [респективно и 39 чл. на конституцията], извѣстни столични ежедневници, които не държатъ смѣтка нито за правата на народа, нито за езика си, нарекоха за това синоднитѣ архиереи „измѣнници“. За съжаление, такива сжждения, вѣроятно по нескващане сжщината на въпроса, направи по тая точка и единъ сериозенъ вѣстникъ, органъ на партия, която всѣкога е стояла за широки изборни права на народа и всѣкога въ миналото си е държала страната на правото и на дълга да го отстоява.

Подиръ размѣненитѣ писма между двата Синода очакваше се да се прѣцѣни всичко и да се направи онова, което правата на православния народъ и дълга къмъ тѣхъ налагатъ. Ала намѣсто да се върви по правия пѣтъ, прѣдпочете се, по непонятни съображения, кършенъ пѣтъ, трѣгна се изъ завои. Два-три дни подиръ изпращането синодното писмо по „положенията“ за църковното единство, извѣстни ежедневници въ столицата, като по даденъ знакъ, забира тревога, като облѣпиха стѣнитѣ на столицата съ плакади, въ които съ голѣми букви се четѣше: „Раздѣлата на Българската църква и прѣдателството на св. Синодъ въ царството“. Въ броеветѣ, които послѣдваха уличнитѣ плакади, обвиниха Синода въ едното и въ другото.

Нѣма нужда да се дири ржката, която импулсира съ такава ревностъ тревогата и съ това даде знакъ да се почне атака срѣщо синоднитѣ архиереи. Достатъчно е да се подчертае печалния фактъ, което и правимъ.

Прѣдъ обвинения, необосновани на истина, прѣдъ хули, недостойни толкова за колони, които въ коректни вѣстници сж прѣдзначени само за истина и благопристойность, колкото неоправдани за лицата, срѣщо които се сиѣха, прѣдъ интимнитѣ цѣли на непознатата ржка, която изнесе въ печата неточно съдържанието на синодното писмо, оставаше едно лоялно и коректно срѣдство — да

се изнесатъ въ резюме „положенията“ на синодното писмо. Така се наложи „комюникето“ на синодната канцелария, което въ миналия брой се напечатана въ „Ц. вѣстникъ“. Въ него се изнесоха „положенията“ на синодния отговоръ, посочиха се и изъ миналото, въ което доказателствата не сж изчезнали, безуспѣшнитѣ усилия на св. Синодъ да запази и стабилизира църковното единство. Миналото и сегашното свѣдочатъ, какъ той отначало и досега е стоялъ и стои за цѣлостта на църквата, народа и отечеството.

Ала комюникето усили огнѣтъ на кампанията срѣщо Синода. Истината не се поправи на извѣстна частъ отъ печата. Ангажирана съ първитѣ съобщения и директиви, които, вѣроятно, ѝ били дадени, тя продължи съ още по-голъмо ожесточение атакитѣ и ги продължава. Срѣщо „положенията“ на св. Синодъ тя противопостави апокрифни текстове отъ „положенията“ на екзархийското писмо отъ мѣсець августъ 1910 г. подъ № 129, които (текстове) синодната канцелария се принуди да опровергае, както това ще се прочете на друго мѣсто въ днешния брой. Не е важното, кой е далъ или съчинилъ първитѣ криви съобщения за синодното писмо: важенъ е печалниятъ фактъ, че тѣ сж дадени изопачени, за да се изкористи довѣрието на обществото и да се настроятъ съвѣститѣ срѣщо Синода за невѣдоми цѣли. Каза се и се казва, че били дадени отъ София, отъ св. Синодъ. Остава да вѣрватъ това всички ония, които може да допуснатъ, че св. Синодъ самъ ще излѣзе да изопачава текста на своитѣ „положения“ и да се самообвинява. Не е важно, кой е далъ и апокифнитѣ текстове на екзархийското писмо, съ които искатъ да подбиятъ впечатления отъ фактитѣ въ синодното комюнике: важенъ е печалниятъ фактъ, че тѣ сж дадени.

Всички тия атаки, водени съ такава стрѣвъ и съ такава жестокость, гонятъ да заблудятъ и да посочатъ, че врагъ на църковното единство е св. Синодъ, който отъ 1872 год., отъ приемането на Търновската конституция, е отстоявалъ църковното единство съ съзнание, искреность и достоинство. Възможно е цѣлѣта да се постигне; възможно е синоднитѣ архiereи, по невѣдомитѣ съображения на импулсиращитѣ атакитѣ и подържащитѣ заблудитѣ, да минатъ за врагове на църковното единство; възможно е да е нужно да бждатъ сломени въ земята, дѣто всичко е сломено; възможно е да искатъ да ги направятъ, ако това се удаде, безропотенъ мостъ... Всичко е възможно. Ала съ това нѣма нито да се убие истината, нито да се погребее. Истината е безсмъртна. Тя е по мощна отъ всички материални сили. А църковното единство е задача, на която синоднитѣ иерарси въ България, мѣнявани прѣзъ редъ години, неизмѣнно и съ прѣданость сж работили и работятъ. И защото и сега стоятъ за това единство да се стабилизира, както е волята на народа, изразена въ двѣтѣ негови конституции — въ църковната отъ 1871 г. и въ политическата отъ 1879 година, тѣ се наричатъ врагове на това единство. Не е прѣвъ и не е послѣденъ примѣръ въ живота на общества да ставатъ жертва на истината тия, които я изнасятъ въ всичката ѝ чистота, да ставатъ жертва на ония, които не могатъ да търпятъ тая истина.

Единъ столиченъ ежедневникъ каза, че всички сж противъ синоднитѣ „положения“ и че въ България ни една ржка не е дигната за тѣхъ. Съзна-

нието е, което дига ржката. Ако ржка не е дигната днесъ, утрѣ може да се дигнатъ съ хиляди ржцѣ. Писачѣтъ на горнитѣ думи забравя историята и примѣритѣ въ нея, забравя, че истината се е срѣщала често съ хули и навѣти и че сжщитѣ тия, които сж я срѣщали така, послѣ сж я величавали.

Единството на църквата е теза на писмото на св. Синодъ. Той е за църковното единство, но иска единство гарантирано и стабилизирано.

Д. Мишевъ.

Ст. Михайловски.

Книга за българскитѣ пастири и наставници.

I.

Въ София имаме, напоследѣкъ, учителски конгресъ. Тамъ се казахъ веѣкакви работи, — тамъ се води споръ de omni re scibili. Само думитѣ Богъ, вѣра, християнски мораль — не се произнасяхъ тамо. Само думитѣ религиозно възпитание не се чувахъ тамо. Такива нѣща — въ школки сфери — минаватъ за ветхости, за отживѣлости. Учителитѣ сж на мнѣние че науката замѣтя сполучливо религията. Тѣ твърдятъ че възходѣтъ на душата не е друго нѣщо освенъ изостряне на разсѣдъка. Тѣ сж увѣрени че духовно пресядаване не значи друго освенъ умствена вѣщина. За тѣхъ просвѣтенъ човѣкъ е онзи който знай да води борба съ окръжаващия го свѣтъ, — да оползотворява материята, — да проявява веѣкакъ и всечасно своето „право на щастие“. Въ Англия, въ Сединенитѣ Сѣвероамерикански щати, въ Швейцария, учителитѣ — когато се събиратъ на съвѣщание — призоваватъ Божиео благословение надъ своитѣ начинания. „Творче всевѣтѣвний, провикватъ се тѣ, постави яснина въ нашата мисль, Ти който си зачало и край на веѣко ясноумислие!“ — Нашитѣ школки мждровачи, наопаки, почватъ своитѣ разисквания съ величание на всепобѣдната и всеобемаща волна идея, — съ изява на враждебность противъ веѣкакъвъ нематериялистиченъ мирогледъ. „Вѣрно е само това което се доказва съ А плюсъ Б, заявяватъ тѣ; всечко друго е сѣнка отъ блѣнъ и блѣнъ на сѣнка“.

Последнитѣ отъ тѣзи всеотрицателна школица бижтѣ въ очи. Дѣйствието е продължение на мисльта; кабинетниятъ всеотрицателъ се преобърнж на странствоващъ всехулитель; странствоващитѣ всехулитель се преобрази на общественъ пакостникъ.

То сж три етапии. Първа стадия — самотна провала, самооскотяване; втора стадия, опълчаване противъ всечко което пречи на общото оскотяване; третя стадия, общо оскотяване.

България е прекарвала всевъзможни сътресения, преживѣвала е всеѣкакви бѣдствия; тя е виждала отблизо най лошата форма на челолюбивостта — азиатскитѣ гнетъ. Но никога — абсолютно никога — развратѣтъ между българитѣ

не е взималъ такъвъ застрашителенъ размѣръ — както въ сегашно време.

Проява на необуздани прищѣвки и хищни инстинкти, — домогване до материално добруване чрезъ всички — позволени и непозволени — срѣдства, — посегателства всеминутни надъ честота, имота и живота на ближния, — раболѣпие преименувано левкостъ, издайничество считано за хитростъ, омраза класифицирана партиенъ интересъ, завистъ титулирана свободенъ духъ, непризнаване на никаква дарба и авторитетностъ подъ предлогъ на народомощие, съзаклятие противъ всѣка чиста съвѣсть подъ името политическа погрѣба, бездушие и нисостъ скрити подъ булото на държавната тактика, откровенността и искреността погазени като лудории, превръщанъето на публичното подвизаване въ искусство за лесно обогатяване, — и, най-сетнѣ, цѣлата върволица отъ злодѣяния, обири, бунтове, банков провали, измами, отцеубийства, дѣтеубийства и самоубийства, — ето морално-социалната равномѣтка на българитѣ, отъ освобождението насамъ . . .

Отъ освобождението насамъ! Какъ грозно звучатъ тѣзи думици въ нашитѣ уши!

Руситѣ ни освободихъ отъ поганцитѣ, да! Но тѣ не ни освободихъ и отъ поганството което бѣше въ душитѣ ни.

Руситѣ ни казахъ: „— Нема вече гнетъ за васъ! —“.

Уви, тѣ не знаяхъ, наивнитѣ и неопитни съверяни, че нема поголъмъ тиранинъ отъ освободенъ робъ, защото той носи човѣкъмразие и поковара въ сърцето си! Тѣ не знаяхъ че разбиване на външенъ врагъ е дѣтнска игра — предъ разбиванъето на вътрѣшния противникъ, порока, лошия духъ спотаяванъ въ утробата ни! Тѣ не знаяхъ че ако всѣкакъвъ гнетъ е достоосѣдителенъ — нема по тежкъ, по лютъ, по жестокъ гнетъ отъ самоогнетението!

Руситѣ ни подарихъ освобождение; но освобождение не е свобода; освобождение е нѣщо вещественно, — свобода е нѣщо духовно; освобождението може да дохожда при всѣко положение, — то може да хармонира съ всѣкаква психика; ала свободата се вѣстява само тамъ къдѣто има самоотверженостъ и човѣкъколюбие, — само тамъ къдѣто цѣвти и сияе добродѣтель!

Потиснатъ въ яма отъ безправие — османскиятъ заробенникъ, болгаристанецътъ, не вѣрваше, като всѣки безволникъ, освенъ въ своята кесия и въ своя желудкъ. Всичко що имаше душа въ него бѣ обсебено отъ притворство: гоненъ отъ свирѣпи властници, той бѣ принуденъ да крие замислитѣ си. Всичко що имаше сърце въ него бѣ обсебено отъ лакомия: доведенъ до просешка тояга, считанъ за човѣшки прахъ, или за човѣшка стока — той се стремѣше, чрезъ плячки, чрезъ ненаситно имотосъбиране, да си даде човѣшко подобие, да си устрои човѣшка роля — подобие и роля каквито никой не му признаваше.

Казано съ по други думи, — българинътъ излѣзе отъ турското владичество върли и закоравѣлъ индивидуалистъ, — абсолютно негоденъ за всѣка работа въ основитѣ на която трѣба да се тури взаимнопомощъ и солидарностъ.

Такъвъ *обезнароденъ народъ* — nation denationalisée — има нужда, преди всячко, отъ психическа обнова.

Какъ се създава народъ?

Чрезъ създаване на публична душа!
Какъ се създаване публична душа?

Чрезъ превѣспитаване.

Училищата — у народъ който излиза изъ чуждо владичество — трѣба да бѣдѣтъ заведения за възобнова на нравитѣ, за преработване на търсата, за поправяне на инстинктитѣ.

Когато Италия се отърва отъ натиска на *Австриализма* Кавуръ каза на италианекитѣ учители:

„— Чужденецътъ си отиде, ала той остави у насъ омърсенъ духъ; за да измийме психическитѣ си петна, образованието трѣба да върви, въ школата, успоредно съ възпитанието! —“

Не така разсеждавахъ — не така разсеждаватъ българекитѣ наставници и просвѣтители.

За тѣхъ — цѣрътъ на болнитѣ души се намира въ химията, въ физиката, въ астрономията, въ ботаниката, въ зоологията.

За тѣхъ, възсъздаванъето на роба става чрезъ дълги сѣдѣнки въ библиотеки и лаборатории.

За тѣхъ, цѣльта на всѣко човѣшко поприще, на всѣко човѣшко ратоборство, на всѣки човѣшки подвигъ — е тая: прослава на науката!

Науката, позитивната наука! Ето новитѣ идолъ на българекитѣ ментори и школоначалници!

Старитѣ римляни обичахъ да казватъ че всѣкакво учение трѣба да се цѣни по плодетѣ които дава, — и че всѣкакви идейни твърдения или вѣрвания които докарватъ разорение сѣ лъжовни.

Днешната българска психика бидейки найпечална форма на психопатия, — днешниятъ свободенъ български животъ бидейки изразъ на найлюта прослободнѣлостъ, — нема съмнѣние че принципътъ на българекитѣ учители за „*велемошцето на науката*“ е принципъ на социално разстройство и на държавно проваляне.

Отъ името на здравия смисълъ, отъ името на общитѣ духовни интереси, отъ името на народната честъ и на държавното унапредване, отъ името на великитѣ морални истини каквито намираме въ историята на човѣшкитѣ общества, — ний се опълчаваме днесъ противъ достопагубната заблуда която цари между нашитѣ културни водачи — и която приготвя за българизма ново изнемогване, ново историческо затмение. . .

Дѣлото на науката не е таково каквото го разбиратъ учителитѣ.

Дѣлото на науката е да служи на хората, — да имъ помага въ тѣхнитѣ катадневни подвижности.

Ижече казано — науката е оръдие — а не цѣль!

Като ни учи какъ да облекчаваме товара на живота, — какъ да всаждаме улеснения въ труда си, — науката не исчерпва цѣлата програма на нашето земно битие.

Човѣкъ е разумно същество; за разумното същество истинскиятъ животъ е вътрѣшниятъ животъ; за разумното същество първата задача на живота е възхождението на душата.

Науката не може да усили подобно възхождението.

Тя не може да ни даде сили да вършимъ дълга си.

Науката ще ни покаже, напримѣръ, да правимъ по единъ рационаленъ начинъ хлѣбъ и пиво. Науката е хлѣбъ. Науката е пиво.

Ала това което храни плътта не храни духа.

Духовният хлѣбъ е любовта, правдата; духовното пиво е истината, добродѣтеля. Науката не ги познава. Или, по-вѣрно, тя не може да намѣри връзки за да се свърже съ тѣхъ; тѣ летятъ надъ всѣка вещественостъ, а тя пипа само вещественни работи.

Можемъ и така да рѣчеме: науката е въ насъ шесто физическо чувство.

Ако схващаме добръ що сж физическия чувствъ, схванатемъ що е наука.

Физическия чувствъ сж твърдѣ ограничени опитвания — вградени въ една нищожна плътъ.

Науката е зазидана въ земна вещь. Тая вещь е ограничена, — тя гине, — тя минава и отминава. Исто така науката е ограничена, — тя гине, — тя минава и отминава.

Това което преди петдесетъ години се зовѣше научна истина — днесъ се нарича мамило; това което днесъ се зове научна истина, подиръ петдесетъ години ще се нарича безмислица.

(Слѣдва).

Една истина и единъ дългъ по църковното единство.

Шумътъ, който напоследъкъ се дига по въпроса за църковното единство, прави и впечатление, че мнозина отъ шумящитѣ като че ли нѣматъ толкова за цѣль да разяснятъ на българското общество **сжщността** на този въпросъ, да покажатъ неговото истинско минало и настоящо положение, да посочатъ неговитѣ дѣйствителни болни страни и да подирятъ ефикасни срѣдства за истинско и здраво църковно единство, колкото да нападатъ съ най-непростойни думи ръководнитѣ на българското църковно дѣло, да създадатъ враждебно настроение противъ върховното управление на църквата въ царството, да намалятъ неговото значение и авторитетъ, — съ една рѣчь, да всѣятъ смутъ въ обществената душа и, чрезъ това, да разстроятъ реда и управлението на църквата въ страната ни. Колкото въпросътъ за църковното единство е въпросъ сложенъ, широкъ и труденъ, колкото той — единъ пътъ изваденъ на обществено дискутиране — налага широта въ погледа, съсрѣдоточение въ сжщността, отърване отъ заблуди и лични сметни, толкова мнозина се бѣткатъ само въ странични и дребни обстоятелства, прѣскаатъ заблуди, пятниятъ и хулятъ личности, които — и архива и история ще свидѣтелствуватъ — единички сж мислили за църковното единство и сж настъ явали, при общата немара на сега шумящитѣ, за неговото възможно опазване или закрѣпване.

Дѣ лежи, въ какво може да състои нашето църковно единство? — Въ изпълнение или въ старание за изпълнение на чл. 39 отъ конституцията. Днесъ дѣ трѣба да се съсрѣдоточатъ общитѣ усилия за възможното изпълнение на чл. 39 отъ конституцията? Въ създаване условия за **общностъ** на църковно-управния животъ на българската църква:

— За **общъ** синодъ или за периодични общи засѣдания на двата синода.

— За **общо** избирание, отъ страна на клира и народа въ цѣлата църква, на българския екзархъ.

Ето въ двѣ точки изпълнението на чл. 39 отъ конституцията и реализирането на църковното единство. Могатъ ли нѣкои да прибавятъ или да отнематъ нѣщо отъ така пунктоираното църковно единство? Не могатъ.

Не може да се отрече, че въ периода до независимостта, докато България бѣ *васална* на Турция страна, политически и юридически вѣротяността за такова осмъществяване на чл. 39 отъ конституцията, за истинско *постигане* на църковното единство бѣ много и несравнено по-голъма отколкото сега, когато България е напълно свободна и независима страна. И въ тоя именно периодъ до независимостта трѣбваше да се напрегне и внимание и усилие за постигане и закрѣпване дѣйствително църковно единство, за одѣйствяване на чл. 39 отъ конституцията. Изнесенитѣ официални даини свидѣтелствуватъ, че въ тоя васаленъ периодъ св. Синодъ въ София е изпълнилъ дълга си, напомнялъ е и напиралъ за изпълнението на чл. 39 отъ конституцията, изисквалъ е **общъ** синодъ и е посочвалъ на начинъ за образуването му. И когато отъ друга страна се е възразявало на възможността да се изпълни чл. 39 отъ конституцията, когато българекитѣ правителства сж стояли на сжщия възгледъ, когато еднитѣ и другитѣ, въпрѣки становището на св. Синодъ, не сж сторили нуждното и наложителното за образуване на **общъ** Синодъ, какво е трѣбвало да направи св. Синодъ въ София? Той ли да наложи и на турци, и на правителства и другадѣ да се изпълни чл. 39 отъ конституцията и да се постигне църковното единство?

И когато независимостта, велѣдствие на горнитѣ причини, ни завари при почти мъртъвъ 39 чл. отъ конституцията, при непрокарано, както сега отъ нѣкои се изисква, църковно единство, когато печалната дѣйствителностъ и голитѣ факти се изнесоха и всѣки се вгледа и видѣ вината си въ тѣхъ — като че ли не се показа отѣвкъдъ нуждната доблестъ, трѣзвостъ и искреностъ.

Ние не посочваме на имена и правителства. Не желаемъ и не намираме сега да е моментъ да се ровятъ грѣхове.

Въпросътъ е: като се видѣ печалната дѣйствителностъ и като се желае оживяването на 39 чл. отъ конституцията, да се обмисли съвѣстно и трѣзво и да се посочи разумното и ефикасното за изпълнението на 39 чл. отъ конституцията, за установяване на възможното, истинско и здраво църковно единство. Казахме, че този чл. и това единство налагатъ **общо** църковно-управно единство: **общъ** Синодъ, **общо** избирание на Екзархъ.

Много отъ българекитѣ вѣстници и партийни групи, като сипѣха тежка думи върху управлението на църквата въ царството, казаха: „Въпросътъ за църковното единство е по-вече въпросъ националенъ и политически. Въ него нѣма какво да се бѣркатъ владци и попове!“ Макаръ тия думи да не съотвѣтствуватъ на истината, правото и дѣйствителността, ние признаваме, че *осмъщяването* на църковно единство е въпросъ не само на българската църква, но и на българекитѣ правителства, на българекитѣ управляващи партии. Обща църковно-българска управа е възможна само при съгласието на турската държава. И не е българската църква, св. Синодъ въ царството

който е повиканъ и който има силата да прокара това прѣдъ Портата.

За всѣко фактическо църковно-управно единство на църквата въ България и Турско, турското правителство, споредъ увѣрението на Н. Бл. Екзарха, е противопоставяло своето veto.

Щомъ българското църковно единство днесъ изисква по *политически* път да се отбие това veto, дългътъ, искреността и послѣдователността налагатъ на българскитѣ правителства и партии чрѣзъ силата и патриотизма си да склонятъ Турция да допусне *обща* управа за българската църква, *общъ* синодъ, *общъ* изборъ, съ една рѣчь — църковно-управна общность и единство въ българ. църква.

Прокаратъ ли това, тѣ ще турятъ въ хармония сегашната си словесна ревностъ съ дългата си, ще изпълнятъ единъ дългъ прѣди всичко прѣдъ своитѣ проповѣди, ще дадатъ животъ на едно постановление отъ българската конститутция, за което днесъ тѣ ревностно и живо си спомнятъ.

Не се ли заематъ съ това, не го ли направятъ, ще покажатъ на българския народъ, че нѣматъ доблестта да назоватъ нѣщата съ истинското имъ име и че прѣзъ общия шумъ отминаватъ истината и дълга.

Свещ. Д-ръ Стеф. Цанковъ.

Изопаченъ текстъ на официално писмо.

Нѣкои столични ежедневници изнесоха въ вчерашнитѣ си броеве извадки отъ „положенията“ на Цариградския синодъ по въпроса за единството на Църквата съ бѣлѣжка, че иматъ въ ржцѣтѣ си екзархийското писмо отъ 10 августъ 1910 г. подъ № 129, отъ което и сж направили извадкитѣ. Безъ да дири, отдѣ и какъ иматъ едно официално писмо, Канцеларията на св. Синодъ се принуждава да заяви, че текстътъ на „положенията“ въ напечатанитѣ „извадки“ не се съпосрѣща съ тоя на сжцитѣ положения въ писмото съ сжща дата и номеръ, изпратено отъ Екзархията на св. Синодъ. Това се вижда отъ долнитѣ съпоставки на положенията въ екзархийското писмо до св. Синодъ съ тия, които изнесоха споменатитѣ ежедневници. Ето съпоставкитѣ на двата текста, въ които добавенитѣ или изпуснати думи сж подчертани:

Текстътъ на екзархийското писмо отъ 10 августъ 1910 г. № 129, напечатанъ въ вѣстницитѣ:

I положение: Светата Българска православна църква, като една и нераздѣлна, трѣбва да има само едно висше духовно управително тѣло — св. Български синодъ. *Но понеже при тукашнитѣ политически обстоятелства* това е невъзможно, единиятъ св. Синодъ на Българската църква ще се състои, или по-добрѣ ще засѣдава на двѣ части (половини), едната отъ които състояща се отъ митрополити въ царството, ще засѣдава въ София, а другата, състояща се отъ митрополити изъ империята, ще засѣдава въ Цариградъ. Като половини на единия св. Синодъ на Православната българска църква, св. Синодъ въ София и св. Синодъ при Екзархията въ Цариградъ, за догматическо единство и каноническа еднаквость въ много отношения по църковната уредба и управа, пазятъ точно началото за пълно взаимно спо-

разумѣние, съгласие и единомислие по всички въпроси отъ принципиална важность за цѣлата Църква.

З положение: Прѣдсѣдателъ на св. Синодъ на Българската църква е Негово Блаженство екзарха, но понеже нѣма физическа възможность да прѣдсѣдателствува двѣтѣ половини, той прѣдсѣдателствува св. Синодъ при Екзархията, а прѣдсѣдателствуването на засѣдащата половина въ София възлага на свой замѣстникъ, когото той самъ посочва и назначава. И двѣтѣ половини засѣдаватъ въ пълния си съставъ прѣзъ извѣстни периоди прѣзъ годината. (Съдържанието на тази алинея г. С. Радевъ прѣдава въ уводната си статия, брой 161 на в. „Воля“ така: *обща годишна сесия, която двѣтѣ половини на единия Синодъ трѣбва да иматъ подъ прѣдсѣдателството* на Негово Блаженство).

Текстътъ на сжщото писмо отъ сжща дата и номеръ до св. Синодъ:

I положение: Светата Българска православна църква, като една, трѣбваше да има и едно само висше духовно управително тѣло — св. Български синодъ, въ чиито съставъ да взематъ участие всички високопрѣосвещени архиереи отъ цѣлата Българска църква, но понеже, *слѣдъ направени опити, а особенъ слѣдъ станалата политическа промяна, това се оказа неудобно изпълнимо*, затуй св. Български синодъ ще се състои отъ двѣ части (половини), едната отъ които, съставена отъ Високопрѣосвещенитѣ канонически епархиални архиереи, служащи въ отоманската империя, ще се занимава съ *управлението на Църквата въ поменатата империя*, а другата му часть, образувана отъ канонически епархиални архиереи, свещенодѣйствуващи въ България, *ще управлява Църквата въ послѣдната държава*. Като половини на единъ св. Синодъ на *едната самоуправявана* православната Българска църква, св. Синодъ въ София, въ интереситѣ за запазване догматическо единство и желателна каноническа еднаквость въ много отношения по църковната уредба и управление, пазятъ най-точно началото на пълното взаимно споразумѣние, съгласие и единомислие по всички въпроси и *начинация* отъ принципиална важность за цѣлата Църква.

З положение: Прѣдсѣдателъ на св. Български синодъ е екзархътъ. Поради понятната невъзможность той да прѣдсѣдателствува въ едно и сжщо врѣме и двѣтѣ части отъ св. Синодъ, Екзархътъ прѣдсѣдателствува едната часть, която се намира въ Цариградъ, а прѣдсѣдателствуването на засѣдащата въ София часть възлага на свой замѣстникъ, когото той самъ посочи и назначи. И двѣтѣ половини на св. Синодъ въ пълния си съставъ засѣдаватъ *въ седалищнитѣ си градове* прѣзъ извѣстно врѣме отъ годината. Тѣ ежегодно се обмѣняватъ взаимно съ изложение за състоянието на Църквата въ подвѣдомственитѣ имъ области.

Отъ Канцеларията на св. Синодъ.

Д. Ласковъ.

Екскурзията на софийскитѣ семинаристи до Ъачковския манастиръ.¹⁾

Въ главната манастирска църква, която, споредъ грѣцкия надписъ, даденъ въ манастирската трапезария, била построена отъ синода върху старата мон. църква прѣзъ 1604 г., — на ученицитѣ се обърна особено вни-

¹⁾ Вижъ: „Ц. в.“ брой 26 т. г.

мание върху старитѣ и добрѣ запазени фрески въ притвора (нартикса) на храма, които прѣдставяватъ не малко интересъ за ония, които искатъ да се запознаятъ съ византийската фрескова живопись прѣзъ XV, XVI и XVII ст.; на най-видно мѣсто, отъ лѣво на вратата, що води отъ притвора въ срѣдната частъ на храма, тука сж изобразени въ естествена голѣмина портретитѣ на двама отъ по-късно врѣме ктитори на манастиря *Георги и синъ му Константинъ*, (Γεωργίος . . . καὶ οὐν τῷ ἰῷ αὐτοῦ Κωνσταντίνου), гръцки боляри отъ цариградската махала *Е-икуой*, на срѣдства на които билъ зографисанъ притвора прѣзъ 1643 г.; това се вижда отъ дългия гръцки надписъ, поставенъ високо надъ входната врата въ нартиката. Фрескитѣ сж особено интересни съ живописнитѣ златоткани болярски костюми на изображения (дълги антерии и шуби), прѣпасани съ сребърни колани и особени голѣми шапки на главитѣ отъ скъпа кожа и меки червени дѣна, каквито сж носили и старитѣ българи и руски боляри и царе по примѣра на византийскитѣ свои прѣдшественици и сѣврѣменици. Цѣтнитѣ копия отъ тия двѣ хубави фрески си е снелъ Народниятъ музей въ София за своята иконографическа сбирка; ала споредъ насъ управлението на Народния музей би трѣбвало да си направи сжщо такива копия и отъ другитѣ фрески, които изобразяватъ светци, защото, колкото и интересни сж снетитѣ копия, тѣ прѣдставяватъ портретна живопись, а не сжщинска *иконография*. Още повече, че между чисто иконографическитѣ изображения въ нартиката на бачковската съборна църква има запазени дѣйствително прѣкрасни образци отъ старовизантийска живопись. Особено внимание заслужава тука бюстовото изображение на Христа Спасителя надъ входната врата, що води отъ нартиката въ срѣдната частъ на храма; начертанъ на златенъ фонъ само отъ едни черни и тънки линии, ликътъ на Спасителя тука прѣдставява необичновено строго издържано копие отъ най-старитѣ и най-хубави образци на византийската живопись, каквато човѣкъ може да види само въ цариградскитѣ и солунски стари църкви, сега обрнати на джамии. Точно копие отъ тая фреска добрѣ би било да има не само въ Народния музей, но и въ Рисувалното наше училище. Не може да има никакво съмнѣние, че цѣлата зография на бачковската нартика е дѣло на добъръ гръцки живописецъ отъ XVII в., изпратенъ негли отъ Цариградъ отъ самитѣ ктитори, гръцки архонти отъ Еникуой, които сж заплашили и разноскитѣ за зографисването.

Отъ нартиката заедно съ ученицитѣ ние влѣзохме въ срѣдната частъ на храма, който прѣдставява типиченъ византийски стиль — кръстообразенъ храмъ съ едно само голѣмо кубе по срѣдата, сложено върху аркитѣ на четири тънки колони и четири кръстати сводчета между колонитѣ и стѣнитѣ. Двѣтѣ странични апсиди — сѣверна и южна — сж прѣдзначени за двата клироса. Отвжтрѣ цѣлиятъ храмъ има лекъ изгледъ съ много въздухъ и свѣтлина. Живописъта, що покрива стѣнитѣ и сводчетѣ на храма както и иконостаса не прѣдставяватъ никакъвъ интересъ: тѣ сж работа на гръцки майстори отъ по-късно врѣме, което показва крайния упадѣкъ на източната църковна живопись; гръцкиятъ надписъ надъ входната врата отвжтрѣ показва, че срѣдната частъ на храма била отново прѣзографисана прѣзъ 1850 г. отъ зографина *Мосхо* отъ Одринъ. Тука на ученицитѣ-екскурзиянти можѣ да се покаже най-нагледно голѣмата разлика между издържаната византийска живопись и нейния пълненъ декаденсъ, който настѣпилъ особено слѣдъ падането на Цариградъ подъ турцитѣ.

Друга заслужаваща внимание бѣлѣжитостъ въ храма е чудотворната икона на *Божията Майка Влахернска*

на която ние се спрѣхме повечко. Това е безспорно най-цѣнната вещь на Бачк. манастиръ и като църковно-археологическа древностъ и като светиня. Иконата е голѣмъ форматъ, каквито сж голѣмитѣ икони по иконостаситѣ, цѣла освѣнъ лицето покрита съ сребърна ризница и златенъ нимбъ, нашаренъ съ разноцвѣтни камъни. Изображението прѣдставя св. Богородица съ леко наклонена глава къмъ лицето на Бож. Младенецъ, Когото държи на лѣвата си страна, а до дѣсната си рѣка поддържа дѣсната рѣка на Христа за дланъта; поставена е иконата отдѣсно на сѣверната страна на стѣлба, що е задъ игуменовия тронъ. Прѣдъ иконата висятъ много кандила и горятъ винаги много свѣщи. Ризницата, която покрива иконата, както казахме вече по-горѣ, се отнася къмъ XIV в., но самата икона е несъмнѣнно по-стара и трѣбва да достига XII и XI ст.; възможно е, тя да сжществува отъ самото основаване на манастиря. Едно манастирско прѣдание, което цѣли да опрѣдѣли дълбоката древностъ на светинята и което чулъ и записалъ и фр. пжтешественикъ прѣзъ 1706 г., — гласи, че иконата е писана отъ самия ап. и еванг. Лука и че тя се явила по чудо отъ далечна Грузия. На изтокъ отъ манастиря въ гората до т. нар. „Аязмо“ прѣданието посочва и мѣстото, кждѣто най-напрѣдъ се появила иконата: на отвѣсна каменна скала тука е нарисувана иконата, кждѣто богомолцитѣ по стрѣмна стѣлба се изкачватъ да палятъ свѣщи. Прѣдъ чудотворната икона на ученицитѣ се говори за вѣрата въ чудотворнитѣ икони изобщо и за основанията на тая вѣра въ Евангелието и св. прѣдание на Църквата. На излизане отъ църквата ние се спрѣхме и на мѣстото, дѣто се прѣдполага да е билъ гроба на патр. Евтимия, прѣдъ входа въ нартиката подъ паперта.

(Слѣдва).

Църковното единство въ печата.

Вѣстникитѣ: „Воля“, „Вечерна поща“, „Утро“, „Камбана“, „Народни права“, „Свѣтникъ“ и пр. пишатъ прѣдубѣдено по въпроса за църковното единство: тѣ и подиръ комюникето на синодната канцелария, въ което се изнесоха „положенията“ на синодното пиемо за единството на Българската църква и за стабилизирането на това единство, слѣдватъ да твърдятъ, че св. Синодъ раздѣлилъ Българската църква. Тѣхната цѣль е да заблуждаватъ и насгрояватъ. За прѣдубѣденитѣ деньте е ноцъ и ноцъта — день. Като оставимъ споменатитѣ вѣстници въ ролята на обвинители, която сж поели, дължимъ да отбѣлѣжимъ и вѣстникитѣ, които не искатъ да правятъ отъ въпроса за църковното единство нито егрѣла ерѣщу истината, нито да го експлоатиратъ за партийни цѣли.

Вѣстникъ „Прѣпорець“ въ брой 154, като разглежда исторически въпроса за църковното единство, какъ се е наложилъ при Синодъ въ София и синодъ въ Цариградъ и какъ сега сме изпаднали въ недоумѣние, кой отъ двѣтѣ тия управителни тѣла е св. Синодъ — върховната власть на Българската църква, казва:

„Понеже не е въ властѣта на нашитѣ духовни пастири да доведатъ Екзархията съ паството ѝ въ Българското царство, постановлението въ конституцията за църквата налага, што ние оттукъ да отидемъ въ Цариградъ и да търсимъ начинъ, по който да приложимъ това постановление съ малко накрънение на нашето

честолюбие и на нашитѣ изгоди за църковното управление. Софийският синодъ прѣпоръчва само духовното обединение на двата физически отдѣлни Синода, отъ които една ще заседава въ Цариградъ, а другиятъ въ София; но надъ двата тия синода ще бѣде Екзархътъ, който чрѣзъ свой замѣстникъ ще прѣдседателствува въ София и лично въ Цариградъ. Отъ това разрѣшение, ако се възприеме отъ двѣтъ духовни страни, нѣма да се накръни съкровениятъ идеалъ за единството на църквата; но за да бждатъ думитѣ върни съ дѣлата, иска се едно засилване авторитета на оная, който прѣдседателствува единството — екзархътъ. А тѣкмо въ тая точка комюникето съдържа нѣкои подробности, които намѣсто да засилатъ намаляватъ авторитета на обединителното звено“.

Ала въ слѣдващитѣ броеве „Прѣпорець“ напуска този естественъ теренъ: като взема очилата на споменатитѣ горѣ вѣстници, той се повърща да каже, че св. Синодъ съ „положенията“ си раздѣлил църквата. Въ брой 152 той пише: „Правителството трѣбва да каже открито — за единството или противъ единството на църквата е и, ако е за единството, веднага да постави на мѣстата имъ пошурѣлитѣ софийски синодални старци“. . . Прѣдаваме буквално послѣдната фраза съ езика ѝ.

„День“. Вѣстникъ „День“, безъ да влиза въ прѣцѣнка на синодното комюнике, излага съдържанието му и подчертава своитѣ симпатии къмъ идеята за общъ Синодъ, която св. Синодъ въ царството упорно поддържалъ въ име на 39 чл. на конституцията. Той пише:

„Нападнатъ, че иска раздѣлата на Българската църква, св. Синодъ счелъ за нужно да изнесе въ своя защита нѣкои данни изъ архивата на канцеларията си, отъ които се вижда, дѣйствително, че въ миналото той не само не е билъ противъ единството на църквата, а се е противилъ на всѣка инициатива отъ естество да накръни това единство. Отъ тия данни се вижда, че подобни инициативи сж произлизали отъ Екзархията, която нѣкои много ревностни защитници днесъ на единството на църквата искатъ да прѣдставятъ жертва на сепаратистическитѣ домогвания на св. Синодъ“ . . .

Като прѣдава съдържанието на комюникето, г. „День“ казва:

„Отговорътъ, който св. Синодъ е далъ на това писмо, съобщенъ неизвѣстно отъ кого на нѣкои вѣстници, прѣдизвика тоя голѣмъ шумъ около единството на църквата и даде поводъ на „патриотитѣ“ да вдигатъ пакъ аларма за „прѣдателство“.

„Комюникето на св. Синодъ, съ своя езикъ за двѣтъ църкви, — „тая въ царството и оная въ Турция“, — както и съ изложения въ него планъ за отношенията на тѣхнитѣ управителни тѣла, може само да възбуди оная „прѣтълкувания и прѣрекания“ за разцѣпление и дѣление, които така мждо по-рано Синодътъ се е старалъ да избѣгва“.

„Миръ“. Въ миналия брой „Ц. в.“ даде извадка отъ в. „Миръ“, въ която послѣдниятъ изказва своето възмущение, че се партизанствува съ въпроса за църковното единство. Въ слѣднитѣ си броеве той излѣзе съ обстойни статии, въ които ясно и категорично подчертава, че „синоднитѣ положения“ не дѣлятъ църквата, че и синодъ, и Екзархия, и правителство, и народъ сж за църковното единство, че грижитѣ на правителството сж да се стабилизира единството. Той апелира да не се шуми и да не се партизанствува съ въпроса.

„Ръчъ“. Въ редъ статии в. „Рѣчь“ оцѣни „положенията“ на синодното писмо и комюникето. Въ статията си въ брой 1700 той пише:

„Комюникето, което св. Синодъ ивдаде, дойде да опровергае мѣлвата, която нѣкои събратия не безъ страсть разгласяха, за че Синодътъ раздѣлил църквата, не се вече сношавалъ съ екзарха, не го приемалъ за свой прѣдставителъ, че вулитѣ не били както напрѣжъ и пр. По всички тия точки Синодътъ е ясенъ и категориченъ, за да нѣма нужда да се поддържа още противното. Комюникето ни запознава съ положението на църквата слѣдъ освобождението до днесъ. Тя продължава да е една, ала въ двѣ части съ особени управления. Което е било възможно да се запази като видима връзка между двѣтъ части, запазено е и каквото е било взимното имъ съ отношение да провъзгласяването на независимостта на България, такова си е и днесъ. Слѣдователно, църковното ни единство не е заплашено отъ Синода, и не е Синодътъ, който е можалъ да го изложи на опасностъ“ . . .

„Б. Трибуна“. Въ напечатани бѣлѣжки и въ една статия „Б. Трибуна“ поддържа църковното единство. Като разглежда синоднитѣ и екзархийски „положения“, намира, че първитѣ клонятъ къмъ раздѣла на църквата. Оежжда Синода, че иска да участвуватъ въ избора на екзарха народътъ и клира. Ето самитѣ му думи:

„Сега, обаче, св. Синодъ съ своитѣ прѣдложения за „бждащата уредба на църквата“ атентира противъ това единство, искайки Екзархътъ да бѣде избранъ и отъ тукашниятъ народъ, клиръ и духовенство, за да може да бѣде прѣдседателъ на Синода въ България.

Както казахме вчера на друго мѣсто въ вѣстника ни, това искане на св. Синодъ е опасно за единството на българската църква, тѣй като турското правителство никога не ще позволи Екзархътъ, който се счита турски чиновникъ, да се избира отъ народа на една друга, независима и вражеска държава. . . И тогава св. Синодъ тукъ нѣма да припознава за свой прѣдседателъ Екзарха, и слѣдователно, за единство не ще може и да се приказва. Можатъ ли да отречатъ това старцитѣ отъ соф. Синодъ?

А защо тѣ не сж се съгласили съ прѣдложението на Екзарха, — при избора му за прѣдседателъ на тукашния Синодъ, митрополититѣ отъ България да делегиратъ правото си на изборъ на митрополититѣ отъ Турция? Приложението на тази идея на екзархията спасява единството на църквата, въ случай че турското правителство не позволи да става изборъ за Екзарха и въ царството.

„Радикалъ“. Вѣстникъ „Радикалъ“ въ брой 34 изнася бѣлѣжка по единството на църквата. Той е за единството. Счита го срѣдство за религиозни и културни връзки между цѣлокупния български народъ. Като бѣлѣжи, че Синодътъ туря за основа дигането на схизмата, което свидѣтелствувало за желание да се раздѣли църквата и което желание личело и въ синоднитѣ прѣдложения за регулиране отношенията къмъ Екзархията, а особено отъ изразитѣ за българска църква въ България и за друга въ Турция, „Радикалъ“ пише:

„Но отговорътъ на Синода още не означава, че безвъзвратно се е взелъ пѣтятъ за разпокъсането цѣлостта на църквата. . . Единството на църквата има за насъ народно-религиозна и народно-културна важностъ, то е срѣдството, чрѣзъ което цѣлокупниятъ български народъ поддържа помежду си религиозни и културни връзки. . . Ето защо на правителството се налага свещена длъжностъ да тури по-скоро край на това ненормално положение въ отношенията между двѣтъ части на църквата. Но сщеврѣменно се налага длъжностъ на

печата да не партизанствува съ тия нещастни отношения . . .“

„Народъ“. Вѣстникъ „Народъ“ изнася свои становища по въпроса за единството. Той е за отдѣлата на църквата отъ държавата. Исква да се демократизира управата на църквата. Въ брой 200 пише :

„Нѣкои буржуазни вѣстници искатъ да намѣрятъ у насъ съюзници въ тѣхната суета около въпроса за екзархията. Да не би да се маматъ? Ние можемъ да бждемъ съгласни съ тѣхъ, че единението на всички вѣрующии православни българи въ една народна, а не държавна, въ една демократическа, а не бюрократическа църква, е прѣдпочтително прѣдъ онази, зародила се тлѣста бюрократическа форма на църковно управление, но това платоническо желание ще ги накара ли да ни подкрѣпятъ за поставенето и църковното управление въ България на една свободна независима отъ държавата почва . . , прѣдоставено напълно на грижитѣ и поддржката на вѣрющитѣ“.

„Работнически вѣстникъ“ разглежда въпроса за единството така също отъ социалистично становище.

„България“. Вѣстникъ „България“ помѣти на уводно мѣсто въ брой 133 статья, въ която прави исторически огледъ по въпроса за църковното единство въ свѣрска съ чл. 39 на конститутцията. Като навежда мнѣнието на покойния професоръ М. Дриновъ по църковното единство, което остава задача на българската държава, в. „България“ обѣщава да се повърне по синодното писмо и казва :

„Всѣки безпристрастенъ съврѣменикъ ще признае, че и правителствата и стоящитѣ на чело духовни наши пастири сж направили всичко, което сж можали и което е възможно за спазването формалното единство на църквата ни, за възсъздаването на която едни отъ най-достойнитѣ и самоотвержени ратници бѣха тѣзи наши духовни пастири, които нашия печатъ въ умопомрачение се е заловилъ сега безогледно да злослави и обсипва съ некачествими епитети.“

Въ 134 брой същия вѣстникъ посвещава обстойна статья по въпроса за църковното единство. Съ обективностъ, каквато налага важността на въпроса, като разглежда точкитѣ на синодното писмо, съ което се дигало толкова шумъ въ извѣтнѣ вѣстници, той пише :

„Мисълта на учредителното събрание е била : Българската нераздѣлна църква да се управлява отъ една върховна духовна власть — св. Синодъ, дѣто и да се намира послѣдниятъ, обаче обстоятелствата се сложиха така, че Българската църква въ мѣсець ноемврий 1908 г. се сдоби съ втори синодъ въ Цариградъ. И Н. Блаженство и св. Синодъ въ София сж въодушевени отъ най-добри желаня и намѣрения да намѣрятъ срѣдствата, щото това положение на работитѣ да се не отрази върху единството на църквата ни и размѣненитѣ помежду имъ писма по този прѣдметъ установяватъ, че нѣма същественна разлика въ възгледитѣ имъ и въ мѣркитѣ, които прѣдлагатъ. Прѣдоставени сами на себе си, бездруго съ помощта на правителството, тѣ ще додатъ до окончателно споразумѣние по прѣдмета и ще възстановятъ неизлишното за запазването единството на църквата ни единовластие въ *управлението ѝ*. Въ това именно врѣме, за осуетване на успѣха, намѣриха за нужно извѣстни личности да дигатъ аларма въ вѣстницитѣ, че църквата ни била раздѣлена по вината и желанието на *Софийския св. Синодъ*. Съ тая невѣрна прѣдпоставка заинтересованитѣ повдигнаха гонението си противъ чле-

новетѣ на св. Синодъ, като се обявиха за върли защитници на единството на църквата ни и на Н. Блаженство екзарха, който не само нѣма нужда отъ тази защита, но за когото тя е опасна, тѣй като грози да го скомпрометира въ очитѣ на паството въ цѣлата българска областъ. За да се защити св. Синодъ отъ клеветническитѣ нападки на гонителитѣ, канцеларията на послѣдния се видѣ принудена да публикава извѣстното комюнике, което за хора безпристрасти и за истинскитѣ чеда на нашата православна църква и любещи отечеството си неговии синове бѣ достатъчно освѣтление по въпроса и основание да съсрѣдоточатъ усилията на българския народъ за задоволително разрѣшаване на въпроса, оста венъ ни за разрѣшаване отъ разрушителното за народа ни дѣло на берлинския конгресъ.

Заинтересованитѣ въ разсипването на народа ни, обаче, изпользуваха комюникето, за да отпочнатъ наново по-ожесточено атакитѣ си, като, за заблуда на народа, не напечатиха комюникето, а направо присжпиха къмъ критиктуването му и то съ изопачаване и фалшивизиране на текста му. Напусто канцеларията на Синода излиза въ вѣстницитѣ съ изобличения на фалшивикаторитѣ. Послѣднитѣ, заинтересувани въ разсипването на народа и църквата ни, отъ изобличенията не се смущаватъ и продължаватъ съ едно остървенение къмъ прѣдишнитѣ си заблуди да трупатъ нови, като смѣтатъ този пжтъ, че сж се докопали до здрави позиции и оржие. Въ тази борба тѣ смѣтатъ, че ще могатъ да увлекатъ подирѣ си и народа, за когато главно и се разпространява заблудата чрѣзъ вѣстницитѣ. Напразни и суетни надежди! Единството на българската църква почива върху догмитѣ на православнието, идентифицирани отъ българина съ понятието за националността му, по силата на което за него вѣрата му е — българска“.

„Балканъ“. Вѣстникъ „Балканъ“, издаванъ отъ г. Ст. Шанговъ, извѣстенъ публицистъ, разглежда въ брой 28 синодното писмо въ паралелъ съ алармата, която г. Пасаревъ и съмишленицитѣ му дигнаха, като затрѣбиха, че опасностъ заплашвало църковното ни единство. Написана спокойно и съгрѣна съ патриотизъмъ, статьята взема страната не на лицата, но на фактитѣ. Като се оставятъ силнитѣ обвинения ерѣщо г. Пасаревъ, който почва кампанията съ прѣднамѣрени цѣли, въ статьята се пише :

„Кой повдига въпроса за схизмата? Ако попитате въ светия Синодъ, оттамъ твърдѣ спокойно и съ едно достоинство, което заслужава почитание, ще ви отговорятъ, че това не сж старцитѣ отъ Синода.“

Вселенската патриаршия недавна чрѣзъ „Асти“ и „Екклисиастики Алития“ заяви, че тя не е повдигала въпроса за схизмата. Чиновници отъ Руския св. Синодъ, запитани на послѣдъкъ въ Петербургъ отъ директора г. Кертевъ, сж заявили, че Рускиятъ синодъ не се е занимавалъ съ въпроса за схизмата, която, казано прикрито, той не признава въ едномислие съ Александрийската църква.

Тогава кой се интересува съ изкуствения този въпросъ, крѣстенъ *въпросъ за раздѣлението на църквата*? Прѣди всичко раздѣление на църквата нѣма, нито нѣкой го желае. Алармата за раздѣление е създадена . . . отъ г. Пасаревъ. . . Съ редъ сказки, държани въ нѣколко пункта изъ България, Пасаревъ вдигна алармата за нѣкаква си велика опасностъ, която заплашва българската църква; но въ какво се състои тая опасностъ, той самъ не знае. Заключениеето за тия филипки бѣше, че нѣкъдѣ е нуждна аларма, за да може прѣзъ това врѣме австрийскитѣ контрабандисти да продължаватъ своята работа въ Албания и въ Македония. . . Ние ви-

дѣхме „Синодалното писмо“, което българскиятъ Синодъ е отправилъ до екзархията и не намѣрихме нито една дума излишна, или противоканонична или антилоялна. Напротивъ, въ силата на основния законъ, чл. 39, Синодътъ възстава противъ тия слухове и иска въдворението на едно здраво единство въ църквата, която е една и нераздѣлна и има за свой глава единъ църковенъ институтъ, поменатъ въ чл. 39 отъ конституцията и въ силата на който членъ Софийскиятъ синодъ съществува . . . Въ конституцията и въ екзарх. уставъ глава на църквата е св. Синодъ и неговото име се споменува отъ 20 години насамъ. . . Алармата, която „подкупната преса“ повдига е осждителна, защото тя иде само за едно: да подбие авторитета на българската църква и да подготви пжтя на Минини“ . . .

Le Courrier de Bulgarie. Вѣстникъ „Le Courrier de Bulgarie“, който отъ мѣсець насамъ се издава на френски въ столицата, въ брой 19 пише :

„Не искахме да се занимаемъ съ въпроса по отношенията между Българската екзархия и св. Синодъ въ София, защото гледахме на тия отношения, като на вътрѣшна работа на Българската църква, ала като забѣлзваме, че нѣкои външни кржгове отдаватъ голѣма важностъ на малкитѣ недоразумѣния, които сж се появили между Българската екзархия въ Цариградъ и св. Синодъ въ София, ние сме принудени да кажемъ дума по тѣхъ. Прѣди всичко, нека забѣлжимъ, че въпросътъ е надутъ прѣкомѣрно поради раздражителната полемика въ българския печатъ. Както всичко, което засѣга единството на Българската църква, този въпросъ интересува въ голѣма степенъ цѣлия български народъ и, веднѣжъ повдигнатъ, макаръ и несвоеврѣменно, не може да се мине съ мълчане и нѣкои столични вѣстници сж си дали пълна свобода. Тѣ вѣрватъ, че има голѣми различия между Екзархията и Софийски св. синодъ. Ала тия различия съвсѣмъ не сж отъ естество да се мисли, че е немунуема раздѣлата на Българската църква. Въ цѣлата тази работа се касае за малки въпроси, сложени отъ врѣмето и отъ политическитѣ промѣни, станали прѣвъ послѣднитѣ години на Балканитѣ. Тия въпроси, истина е, чакатъ разрѣшение, ала тѣхното уреждане не ще закѣснѣе, имащи прѣдъ видъ просвѣтления патриотизмъ на нашитѣ архиереи и на Н. Блаженство българския екзархъ. Въ всѣки случай радостта на нѣкои отъ нашитѣ цариградски събратия, и особено тая на в. „Jeune Turc“, че единството на българската църква е ослабено, е, струва ни се, прѣждеврѣменна“ . . .

. . . Ъ.

Н. Блаженство екзарха и църковното единство.

Българската телеграфна агенция печата слѣдната декларация, направена отъ Н. Блаженство екзарха по въпроса за църковното единство :

Цариградъ, 19. т. Кореспондентътъ на Б. Т. А. въ Цариградъ, г. Претекста Леконъ, е разговарялъ съ Негово Блаженство българския екзархъ Иосифъ. Негово Блаженство, съобщава кереспондентътъ, чрѣвъ слѣдващото изложение, — въ което съдържащитѣ се заявления азъ прѣдавамъ по възможностъ буквално, — изказа желание да се освѣтли въпроса за единството и да се разбули ясно, за да се види неговата същностъ.

Негово Блаженство спомни най-нацрѣдъ, че чл. 39 отъ Търновската конституция постановява, какво Българската църква е единна, управлявана отъ единъ само Си-

нодъ и че българското княжество трѣба да се подчинява, въ религиозно отношение, на този Синодъ, кждѣто и да се намира той. Берлинскиятъ трактатъ, въ това отношение не благоприятствува да установи подобно положение на Българската единна църква, обаче казаното постановление на чл. 39 отъ отъ конституцията бѣ прието слѣдъ берлинскиятъ трактатъ по врѣме на руската окупация отъ българското народно събрание. Санъ-стефанскиятъ договоръ бѣ обгърналъ всички българи въ едно политическо цѣло. Въ Търново мислѣха, че основниятъ интересъ на Българската църква бѣше да запази тази цѣлостъ въ религиозно отношение.

Случи се, обаче, че прилагането на чл. 39 срѣщна непрѣодолими трудности. Този членъ ставаше неприложимъ вслѣдствие на обстоятелството, че една часть отъ духовното вѣдомство на Екзархията, *Добруджа*, се присъединяваше къмъ Ромжния. Послѣдната, естествено, заяви, че Добруджа образува нераздѣлна часть отъ Ромжния и че, слѣдователно, нейното православно население не може да бжде оставено подъ духовното ржководство на българския Синодъ. Отъ страна на Сърбия положението бѣше също; *Нишкиятъ санджакъ*, числящъ се къмъ сръбското кралство, се изплѣзна отъ вѣдомството на Екзархията. Оставаше Турция.

Отъ София ме помолиха, каза Негово Блаженство, да издѣйствувамъ отъ турското прсвителство разрѣшение за свикването на български Синодъ въ Цариградъ. Отоманското правителство отговори, че *българскитѣ владци нѣматъ работа въ Турция и чл. 39 има законна сила само за България*. Ще забѣлжа, че, прѣдъ-руско-турската война, Екзархията имаше въ Турция само три епархии — скопската, охридската, велешката и части отъ самоковската и кюстендилската епархии. Владичитѣ отъ тѣзи три епархии бѣха лишени отъ постоветѣ си прѣвъ врѣме на войната и, отъ друга страна, отоманското правителство не позволи на самоковския и кюстендилски владци да дойдатъ въ Турция, за да ржководятъ своето папство. Слѣдва отъ тѣзи обстоятелства и отъ това положение, че *основата и послѣдичитѣ отъ чл. 39 носятъ чисто теоретиченъ характеръ*. Въ дѣйствителностъ, отоманското правителство признаваше само екзарха.

И що се касае до разширяването и установяването на неговата духовна властъ, отоманското правителство ме уведоми, че *то възнамѣряла да се произнесе върху въпроса за учрѣдяването и властта на единъ синодъ само въ деця, въ който нѣдѣй него бжде поставенъ на рѣшаване въпроса за правата на Екзарха въ вилаетитѣ*. Едвамъ въ 1883 година султанътъ ми заяви, въ течение на ауденция, че *екзархията ще съществува за българитѣ отъ Турция*. Въ 1884 въ Високата порта се разисква въпроса да ми се възвърнатъ скопската и охридската епархии, обаче опозицията отъ страна на гърцитѣ и сърбитѣ забави разрѣшението на въпроса. *Слѣдъ присѣдненчето на Източна Румѣлия, Русия промѣни своето поведение и прѣстана да подкрѣпя възледитѣ на Екзархията; отъ страна на Тройния съюзъ, азъ сжщо не срѣцахъ подкрѣпа, и се намѣрихъ въ невъзможностъ да издѣйствувамъ берати*.

Тогава именно азъ замислихъ да организирамъ Българската църква въ България и въ Източна Румѣлия. Азъ учрѣдихъ Синода въ София, кждѣто назначихъ единъ мой намѣстникъ, който да ме прѣдставява и да управлява тази часть отъ духовното вѣдомство на Екзархията. Азъ вземахъ тогава мнѣтието на св. Синодъ по въпроситѣ отъ канонически характеръ. Обаче що се отнася до администрирането на епархийтѣ въ Турция, азъ бѣхъ самостоенъ.

Въ 1897 бѣхъ успѣлъ да издѣйствувамъ отъ Пор-

тата създаването едва на 7 епархии. По него време реших да попрося съгласието на Софийския синод за образуването на Синод тукъ въ Цариградъ. Софийския синодъ се съгласи. За нещастие, обаче, срѣцнахъ оппозицията въ Портата, която намираше, че това е още прѣждъврѣменно. Помолиха ме да почакамъ до като издѣйствувамъ още три други берати. Казаха ми: Тогача ще видимъ.

Сега се натъквамъ на най-деликатния въпрос. Слѣдъ обявянето независимостта на България, Софийския св. синодъ поиска да уреди отношенията си съ Екзархията и Цариградския синодъ. И досега ние не сме дошли до споразумѣние и взаимно съглашение. Тѣй като въпросътъ, който се изтъква въ конфликта между двата Синода не носи нито догматически, нито религиозенъ, нито народенъ характеръ, то дълъгъ се налага на българското правителство да каже думата си.

Църковно-обществена лѣтопись.

Въ синодната палата. Синодниятъ архиерей, Н. Високопрѣосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Партений, на 17 тогъ ч. на 5 подиръ пладне бѣ въ синодалната палата, дѣто прѣстои дълго време въ синодната канцелария по работа.

Екзархийски съвѣтници въ столицата. На 5-и вечерята пристигнали въ столицата екзархийскитѣ мирски съвѣтници г. Дръ Диновъ и г. Йорд. Мирчевъ. Въ срѣда сутринята тѣ се прѣдставили на г. министра на външнитѣ работи и на изповѣданията, г. Ив. Ев. Гошовъ, а подиръ обѣдъ часа на 4 тѣ били приети отъ сжция въ Министерството на външнитѣ работи и имали продължителенъ разговоръ. Г-да съвѣтницитѣ носили писмо отъ Н. Блаженство екзарха до св. Синодъ. Понѣже синоднитѣ архиереи сж въ епархиитѣ си, съвѣтницитѣ може да ги посѣтятъ поотдѣлно въ седалището на епархиитѣ имъ. Посѣщението си щѣли да почнатъ отъ столичния синоденъ архиерей Н. Високопрѣосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Партений, комуто щѣли да се прѣдставятъ въ сжбота, на 21-и тогъ.

Храма св. Александъръ Невски. Работитѣ въ храма св. Александъръ Невски вървятъ съ трескава бързина. Отъ двѣ и повече недѣли се монтиратъ мраморитѣ на св. олтари. Дѣсия и лѣвия св. олтари почти сж монтирани. Монтиранъ е повече отъ половина и срѣдния, най-голѣмия олтарь. Почнато е монтирането и на царския тронъ и на архиерейския. На пиедестала надъ найгорното стѣпало на царския тронъ сж сложени отъ двѣтѣ страни по единъ мраморенъ бѣлъ лъвъ въ естествена величина, тънка художествена работа. Съ разрошена грива, дигната глава и полуотворени уста, двата лѣва крѣпятъ блящи стѣлбове на трона. На срѣца царския тронъ, отъ лѣва страна, се издига мраморенъ амвонъ. Монтирана е и поголѣмата частъ отъ мраморната облицовка въ входната частъ на храма, сжщо галереята, прѣдзначена за хора. Паралелно съ вжтрѣшната работа върви и външната. Мозанчнитѣ св. икони надъ главнитѣ и странични входни врати сж монтирани. Подиръ позлатата купола на камбанарията, сега се позлаща главния куполъ. Вече $\frac{3}{4}$ отъ неговата позлата е свършена.

Комисията на публициститѣ по църковното единство. Столичнитѣ публицисти, както се съобща то ва своеврѣменно въ ежедневницитѣ, избрали четиричленна комисия, на която възложили да води въпроса по църковното единство. Г. г. Миланъ Марковъ и Хр. Силяновъ, членове въ избраната комисия и опълномощени отъ нея, въ срѣда подиръ пладне се явили въ синодна-

та канцелария да провѣрятъ нѣкои свѣдения по въпроса за църквното единство. Главниятъ синоденъ секретаръ се турилъ въ пълно тѣхно разположение да имъ услуги. Той имъ далъ всички искани свѣдения, като имъ показалъ и автентичнитѣ писма, въ които се съдържатъ и въ които тѣ провѣрили данитѣ си. Г. г. пълномощницитѣ поискали да имъ се дадатъ прѣписи отъ писмата. Синодниятъ секретаръ съжалилъ, че това не може да стори безъ прѣдварително разрѣшение на Н. Високопрѣосвещенство прѣдседателствуящия св. Синодъ. Обѣцалъ имъ, че ще прѣдаде съ писмо искането имъ по принадлежностъ, което и сторилъ веднага.

При св. Вратчанския митрополитъ. Г. Миланъ Марковъ, редакторъ на юридическото списание в. „Право“, бѣ заминалъ прѣди нѣколко дни за гр. Враца, за да се срѣдне, въ качеството си на членъ въ комисията на публициститѣ, съ Н. Високопрѣосвещенство св. Врачанския митрополитъ г. Константинъ и да се разговори съ него по въпроса за църквното единство. Н. Високопрѣосвещенство го приелъ съ готовностъ и любезностъ. Маститиятъ старецъ разгълналъ листата на миналото. Съ сладкоуднство, съ знание и съ пастирско спокойствие той казалъ. Редица истини на г. Марковъ.

Освещаване на храма Александъръ Невски. Рѣшено било и опрѣдѣлено освещаването храма св. Александъръ Невски да стане на идната година на 2-и февруарий, денътъ на миропомазването на Н. Ц. Високопрѣосвещенство прѣстолонаслѣдника Князь Борисъ Търновски.

Ваканционенъ агрономиченъ курсъ. Министерството на земледѣлието е урдило за прѣзъ ваканцията практически агрономиченъ курсъ, въ който ще се приематъ за слушатели учители селски, интелигентни селяни, сжщо и свещеници, които иматъ срѣдно образование. Слушателитѣ ще се приготвяватъ за прѣподаватели въ допълнителнитѣ училища по земледѣлие, които ще се откриватъ въ селата. По ходатайство на Министерството на земледѣлието св. Синодъ е разрѣшилъ на Н. Благоговейнство свещеникъ Д. Поповъ отъ с. Драгичево да постѣпи слушателъ въ открития курсъ при образцовия чифликъ край гр. Русе.

Завръщане. Завърналъ се е въ столицата Негово Високопрѣосвещенство бившия св. Скопски митрополитъ г. Теодосий отъ св. Рилска обителъ, гдѣто прѣзъ мѣсець май отиде. Н. Високопрѣосвещенство разнообразилъ почивката за поправка на здравето си и съ книжовни занятия: той изучилъ нѣкои паметници въ монастирската библиотека и събралъ и допълнилъ свѣденията по нѣкои исторически въпроси, които го занимаватъ отъ години насамъ.

Синодни распоредби и окръжни.

Дни, въ които не се допускатъ вѣнчания. Св. Синодъ е направилъ съ окръжно писмо отъ 4-и тогъ подъ № 3507 до епархийскитѣ началници слѣдната распоредба по днитѣ, въ които не трѣбва да се вѣнчава.

По поводъ на едно запитване отъ св. Софийска митрополия, св. Синодъ въ заседанието си на 22-й миналия мѣсець май, заблагоразсжди да се оповѣсти на епархийскитѣ началства въ царството, че не бива да се допускатъ вѣнчания въ слѣднитѣ дни прѣзъ годината: срѣщу срѣда и петъкъ всѣка недѣля и срѣщу всичкитѣ Господски и Богородични празници.

Като Ви съобщаваме това за надлежно распореджане, прѣпоръчваме се и пр.

Св. Синодъ на Българската църква

Обявление

№ 3615.

На 17 августъ т. г., въ 2 часа слѣдъ пладнѣ, въ канцеларията на св. Синодъ, ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция, за отдаване на прѣдприемачъ постройката на здание за Висше Богословско училище въ гр. София. Прѣдложенията ще се приематъ до 4 часа сѣщия день.

Приблизителната стойностъ на прѣдприятието възлиза на 390866 лева 30 стотинки, триста деветдесетъ хиляди осемстотинъ шестдесетъ и шестъ лева и тридесетъ стотинки.

Залогъ за правоучастие въ търга се изисква 5% отъ стойността на прѣдприятието или 19543 лв. и 31 ст., деветнадесетъ хиляди петстотинъ четиредесетъ и три лева и тридесетъ една стотинки. Конкурентитѣ ще трѣбва да се съобразятъ съ изискванията на чл. чл. 11, 12 и 13 отъ закона за общественитѣ прѣдприятия.

Планътъ, поемнитѣ условия и другитѣ трѣжни книжа могатъ да се видятъ всеѣки присѣтственъ день и часъ въ канцеларията на св. Синодъ, площадъ Александръ Невски и улица Парижъ въ София.

гр. София, 12 юлий 1912 год.

Отъ Канцеларията на св. Синодъ.

Некрологъ

Съ дълбока скърбъ и съкрушено сърдце съобщавамъ на всички роднини, приятели и познати, че на 10-и юлий т. г., скоропостижно се помина, на 65 годишна възраст, обичния ни съпругъ, баща и дѣдо,

Свещеникъ Григорий Русевъ

(енорийски свещеникъ въ селата Момково и Крилово — Харманлийска околия).

Покойния е роденъ въ с. Момково, гдѣто слѣдъ кратко учителствуване бѣ посвѣтилъ цѣлия си животъ на свещеническия санъ — длъжностъ, която най-ревностно е изпълнявалъ до послѣднитѣ си минути на живота.

Съ своя тихъ и благъ характеръ, той бѣ прѣдметъ на всеобща обичъ и уважение отъ всички близки, приятели, познати и еноряши.

Нека Богъ за неговия примѣренъ животъ го прости и му даде успокоение на душата въ Своего небесно царство.

Отъ опечаленитѣ: Сѣпруга — презвитера Ева, синъ Руси и дъщеря Елена, зеть Александъръ, снаха Евгения, и внучета Борисъ и Марийка.

П. Балчишко Църковно Настоятелство

Обявление

Второто Балчишко църковно настоятелство при храма „св. Никола“ обявява, че енорията при сѣщия храмъ е вакантна отъ 1 юлий т. г. Желаящитѣ да заематъ тази енория, желателно е, да се яватъ на пѣние и проповѣдь при сѣщия храмъ.

гр. Балчикъ, 5 юлий 1912 год.

Отъ настоятелството.

2-3

Силистренско Църковно Настоятелство

Обявление

№ 41.

Църковното Настоятелство при църквата „Св. св. Ап. Петръ и Павелъ“ въ гр. Силистра обявява за знание на г-да интересующитѣ се, че на 10 идущий мѣсець Августъ т. год., въ 3 часа слѣдъ обѣдъ, въ канцеларията му, ще се произведе търгъ съ явно малонадаване за доставката на (2000) двѣ хиляди килограма чистъ пчеленъ воскъ, мѣстенъ или анадолиски.

Желаящитѣ конкуренти да се съобразятъ съ закона за общественитѣ прѣдприятия.

За вземане участие въ търга, иска се 450 лв. залогъ.

гр. Силистра, 10 юлий 1912 г.

Отъ Настоятелството.

2-3

Краводерско Църковно Настоятелство

Обявление

№ 7.

Краводерско църковно настоятелство, обявява на г. г. интересующите се, че на 10 августъ м. г. отъ 10-12 часа прѣдъ пладнѣ въ канцеларията на св. Врачанската митрополия, въ гр. Враца, ще се произведе търгъ съ явно надаване за продажба на 300 дек. мера, на Краводерското църковно настоятелство — въ мѣстността „Люти върхъ“, краводерско землище.

Първоначалната цѣна 7 лв. декара.

Желаящитѣ могатъ да се явятъ него день да надаватъ, и ако искатъ да прѣгледатъ гората, могатъ да се яватъ при участковния горски стражаръ всеѣки присѣтственъ день, за да имъ се покаже гората.

Поемнитѣ условия могатъ да се прѣгледатъ всеѣки присѣтственъ день въ канцеларията на св. Врачанската митрополия. Искания залогъ за правоучастие въ търга е 105 лева.

Конкументитѣ които ще надаватъ да се съобразяватъ съ чл. 29—35 отъ зак. за общ. прѣдприятія. Всичкитѣ разноси сж за смѣтка на прѣдприемача.

с. Краводеръ, 28-й юни. 1912 год.

На Настоятелството

Прѣдседателъ: свещ. Георги Петровъ.

1—1

Ново Селско Църковно Настоятелство.

Обявление

№ 21.

Църковното настоятелство въ с. Ново-Село. Троянска околия, обявява на интересующитѣ се, че на 5-и августъ т. г. въ помѣщението на училищната канцелария, ще се произведе търгъ съ явна конкуренция, за отдаване на прѣдприемачъ прѣпокриване на църковното кубе съ мѣдъ.

Поемнитѣ условия могатъ да се поискатъ отъ църковното настоятелство. Прѣдприятието възлиза на около 500 лева. Искания залогъ е 5%. Конкументитѣ да се съобразяватъ съ закона за търговетѣ.

с. Ново-Село, 14-и юли 1912 г.

Отъ Настоятелството.

1—1

Настоятелството на църквата „Св Атанасий“ въ с. Брѣгово, Борисовградска околия.

Обявление

№ 22

На 20-и августъ 1912 година часътъ отъ 3 до 5 слѣдъ пладне въ канцеларията на Брѣговското общинско управление, ще се произведе търгъ, съ тайна конкуренция, за отдаване на прѣдприемачъ направата на камбанария при църквата „Св. Атанасий“ въ с. Брѣгово, Борисовградска околия.

Приблизителната стойностъ на прѣдприятието възлиза на 4400 лева.

Съгласно чл. 49 отъ закона за общественитѣ прѣдприятія, желающитѣ да вземитъ участие въ търга трѣбва да внесътъ 220 лева.

Членоветѣ 11—14 отъ закона за общественитѣ прѣдприятія сж задължителни за конкурентитѣ.

Разноснитѣ по публикуване настоящето, обгергване трѣжнитѣ книжа и др. сж за смѣтка на прѣдприемача.

Книжата по прѣдприятието могатъ да се видятъ всѣки присѣственъ день въ канцеларията на настоятелството.

с. Брѣгово, 17-й юлий 1912 год.

Отъ Настоятелството.

1—1

Обявление

№ 20

Настоятелството при църквата св. Архангелъ въ г. Хасково търси ежедневенъ дѣсенъ пѣвецъ, който да владѣе добръ псалтикийното пѣние, църковния редъ и да има приятенъ гласъ. Мѣсечна заплата 60 лева.

12 юний, 1912 год.

3—3

Отъ настоятелството.

ОБЯВА

Длъжността пѣвецъ при Соповската църква „Св. Ап. Петъръ и Павелъ“ е вакантна.

Желющитѣ да я заематъ съ 50 лв. мѣсечна заплата да се яватъ лично и пѣятъ пробно.

гр. Сопотъ, Карловско, 16 VII 1912 год.

1—1

Прѣдседателъ: свещ. Н. Златаровъ.

Открива се подписка за записване абонати на списанието

== Родителека грижа ==
година втора.

Единичко у насъ популярно педагогическо списание, което ратува за подобрене на нашето домашно, училищно и обществено възпитание. Годишна цѣна 3 лв. Прѣдплатилитѣ абонати, освѣнъ 10 книжки годишно, получаватъ безплатна премия: Нравствено възпитание на дѣтето отъ Бернардъ Пере. Пари, ръкописи и книжа се изпращатъ до редакцията въ гр. Добричъ. 3—3

Адвокатъ

Д-ръ Христо Танчевъ

бивши дългогодишенъ началникъ на сждебния отдѣлъ при Св. Синодъ и напоследъкъ Директоръ на Българската Централна кооперативна банка, се установява

АДВОКАТЪ

въ ст. София на улица „Славянска“ № 37.

Печатница „День“ — София.